

V. 18 Šum světa, klid v nitru

VASIŠTHA pokračoval: Osvícený mudrc, který je vůči událostem minulosti, přítomnosti i budoucnosti nezaujatý, pohlíží na svět s pobavením. Dělá to, co má dělat, odmítá všechny záměry, úmysly a ovlivnění a je trvale ustálený ve šťastném středu mezi protiklady, mezi opačnými úhly pohledu. Spočívá ve stavu naplnění, proto ho žádné události světa nemohou rozrušit nebo nadchnout. Vůči projevům nepřátelství zaujímá neutrální postoj. Přestože je obdařen soucítěním a ohleduplností, světem jevů zůstává nedotčen. Je-li dotázán, odpovídá jednoduše a přiměřeně, není-li tázán, nemluví. Nic nevyhledává a nic neodmítá, a tak mu svět nezpůsobuje utrpení. Říká to, co je dobré pro všechny, a je-li tázán, přesvědčivě svůj názor vysvětlí. Ví, co je vhodné a co ne. Uvědomuje si způsob uvažování druhých lidí. Ustálil se v nejvyšším stavu a setrvává v klidu a míru svého srdce. Na svět jevů pohlíží s pobavením. Takový je stav mudrce, jenž dosáhl osvobození a dál žije v tomto světě.

Nemůžeme zastávat filosofii hlupáků, kteří nemají pod kontrolou vlastní mysl a utápějí se v moři smyslového potěšení. Zajímají je jen sexuální radovánky a hmotné statky. Nemůžeme zastávat ani cestu obřadů a rituálů, poskytující nejrůznější odměny ve formě bolesti či radosti.

Ó Rámo, žij v tomto světě jako nezaujatý pozorovatel, který pevně odmítá jakákoli omezení. Vnitřně se oprosti od všech tužeb a nadějí, ale navenek dělej, co je třeba. Vše důkladně prozkoumej a usiluj pouze o to, co není omezené a dočasné. Žij v tomto světě a neustále rozjímej o tom, co je neomezené. Aniž bys ve svém srdci choval naděje a přání, žij tak, jako bys jich měl spousty. Se srdcem tichým a klidným jednej navenek jako kdokoli jiný. Vnitřně se zbav všech představ o tom, že jsi konající, ale navenek se činností nevyhýbej. Tak žij ve světě, osvobozen od nejmenších známek pocitu ega.

Ve skutečnosti žádné omezení, a tudíž ani osvobození, neexistuje. Projevený svět je ve své podstatě neskutečný, je jako trik kouzelníka. Všudypřítomné neomezené Já nelze omezit, nelze spoutat. Jak by tedy mohlo být osvobozeno? Veškeré zmatení pochází z nevědomosti. Jakmile je tu pochopení Skutečnosti, zmatení zmizí, stejně jako zmizí iluze hada, když poznáme, že se nejedná o hada, ale o kus provazu.

VASIŠTHA pokračoval: Jsi moudrý muž, Rámo. Ustáli se ve stavu bez ega a setrvej neposkvrněný jako prostor. Jestliže jáství neboli ego neexistuje, jak potom může vzniknout představa, že někdo je můj příbuzný? Taková představa i s představami radosti a bolesti či dobra a zla se Já netýkájí. Osvobod se od strachů a iluzí způsobených projevením světa. Pro toho, kdo je Nezrozený, neexistují příbuzní ani jimi způsobená utrpení.

Když pochopíš, že někým už jsi někdy byl, někým jsi nyní a někým budeš později, a když pochopíš, že totéž platí i pro všechny tvé příbuzné, budeš osvobozen od iluze. Pokud to cítíš tak, že jsi byl dříve, jsi nyní, ale nebudeš v budoucnu, ani pak není třeba truchlit, neboť to znamená konec projevení světa. Je hloupé se tady na světě trápit, lepší je být spokojený a věnovat se tomu, co je třeba. Nepropadej proto smutku ani se neoddávej nadšení, ale setrvávej ve stavu vyrovnanosti. Jsi věčné a neomezené světlo, čiré a nehmotné.

Projevený svět existuje, aby byl později zničen a pak znovu obnoven. Ale tak je tomu pro nevědomé, nikoli pro osvětlené bytosti. Projevený svět je ze své podstaty plný utrpení a nevědomost to vše podporuje a umocňuje. Ale ty jsi moudrý, Rámo, proto buď šťastný. Iluzorní projevení není nic jiného než iluze, sen není nic jiného než sen! Vše, co existuje, je síla Všemohoucího a projevení je pouze projevení.

Kdo je příbuzný koho? Kdo je koho nepřítelem? Podle přání Pána všech bytostí jsou všichni všech po všechny časy. Řeka příbuzenských vztahů neustále plyne. Co je nahoře, směřuje dolů, a co je dole, stoupá nahoru, jako když se kolo otáčí stále dokola. Ti, kdo jsou v nebi, jdou později do pekla a naopak. Bytosti přecházejí z jedné formy do druhé, z jedné části vesmíru do druhé. Odvážný se stane zbabělým a naopak. Nic v celém vesmíru není neměnné, Rámo. Kdo byl příbuzný, je za okamžik pryč. Přítel, nepřítel, příbuzný a cizinec, já i ty, to všechno jsou slova bez odpovídající podstaty. Obyčejnému člověku vyvstane na mysl představa „to je můj přítel“ nebo „to není můj příbuzný“. Šlechetný člověk taková rozlišení nedělá. Ó Rámo, všechny bytosti jsou tví příbuzní, neboť v tomto vesmíru nepřibuznost neexistuje. Moudrý člověk ví, že „neexistuje místo, kde by nebyl“ a „neexistuje nic, co by nebylo jeho“, a tak překoná všechna omezení.